

1984 – efter raketterne –

*Cirkulera i
Inden By Frik.*

Samarbejdskomiteen for
Fred og Sikkerhed

Nye fredspolitiske initiativer

Indhold

Villum Hansen: Formandens beretning.

Forslag til nye fredspolitiske initiativer.

Aktivitetsplan.

Forord

Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed holdt sit årlige landsmøde i Århus d. 18-19. februar 1984 med godt 250 deltagere.

Med dette lille hæfte har vi ønsket at delagtiggøre flere mennesker i landsmødets diskussioner og beslutninger. Af plads- og prishensyn har vi måttet udelade mange væsentlige ting, men er overbeviste om at det vi har medtaget ihvertfald kan bruges!

Hæftets første del udgøres af formandens beretning. I denne beretning kommer Villum Hansen ikke bare ind på det forløbne års aktiviteter og resultater, men trækker også linier længere tilbage og behandler principielle problemer for fredsarbejdet, i Danmark og internationalt.

Anden del er et dokument, som landsmødet, efter diskussion, vedtog enstemmigt, nemlig Forslag til danske fredspolitiske initiativer i 1984. Heri angiver Samarbejdskomiteen den retning vi ønsker at give fredsarbejdet nu og her og vi håber det vil medvirke til at rejse diskussioner også udenfor vore egne rækker.

Tredie del er en kronologisk aktivitetsplan for det kommende års fredsarbejde. Den er dels tænkt som en orientering og dels som en hjælp til alle, der selv går igang med at planlægge fredsaktiviteter. Planen er naturligvis foreløbig, idet den kun medtager de aktiviteter, som vi kendte til, da den blev skrevet.

Et landsmøde kan man betragte på flere måder. Man kan sige, at det er et internt anliggende for organisationen. Men det ligger os fjernt. Ligesom vores landsmøder er åbne for alle interesserede fredsfolk, så ønsker vi også at diskutere landsmødernes resultater videre med alle, som har lyst. Og det gælder selvfølgelig ikke mindst for dette landsmøde, som blev holdt samtidig med at Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed rundede sine første 10 år som en del af dansk fredsbevægelse.

Samarbejdskomiteen i 10 år

Jeg vil begynde min beretning med et tilbageblik, det går længere end til sidste landsmøde. Anledningen er, at Samarbejdskomiteen i år har sit 10 års jubilæum - den blev oprettet den 25. februar 1974.

Det var på et tidspunkt, da man endnu var inde i en afspændt periode, og komiteens arbejde bestod i at udbrede kendskab til - først arbejdet med formuleringen af Helsinki-deklARATIONEN, og efter sommeren 1975 med udbredelse af kendskabet til selve Helsinki-deklARATIONEN.

Komiteens aktivitet bestod især i afholdelse af seminarer, der samlede 50-80 deltagere. Jeg selv, der dengang var formand for Dansk Fredskonference, der var en del af en mere militant samling af grupperinger, der gik under navnet "Samarbejdsudvalget imod NATO" havde et par gange fornøjelsen af at være inviteret til at tale ved disse seminarer.

Det var ved en sådan lejlighed, at jeg vist chokerede - især de tilstedeværende kommunister - ved at anbefale at man burde arbejde for at få atomvåbenmagterne til at afstå fra første brug af atomvåben, sådan som Folkerepublikken Kina, som den første atomvåbenmagt, havde gjort. Det er jo meget vel et løfte, som en fattigmandsatommagt som Kina afgav, fordi det kun var i besiddelse af et par atombomber, som det naturligvis hverken kunne ødelægge USA eller Sovjetunionen med. Jeg nævner dette, fordi det viser, hvordan det tager tid for at en ide kan modnes og accepteres af andre - for nogle år siden af Sovjetunionen og senere også af seriøse amerikanske politikere som McNamara og George Kennan. På en konference i Wien i efteråret med deltagere fra øst og vest, fortalte en af de sovjetiske deltagere, at det havde kostet lange og indgående overvejelser inden for den sovjetiske ledelse, inden man havde taget beslutningen om at give afkald på førstebrug af atomvåben.

Det blev først i 1977, at Samarbejdskomiteen kom ud over seminarstadiet i en hektisk kampagne imod neutronbomben, som Carter truede med at sætte i produktion.

Og fra denne kampagne begyndte arbejdet mod planerne op opstilling af de 572 NATO-raketter i efteråret 1979. Et arbejde der kulminerede med en høring sidst i november, hvori bl.a. general Nino Pasti og en tidligere fremstående sovjetisk diplomat deltog. Og med en stor demonstration i København, den 9. december med ca. 5000 deltagere.

Samarbejdskomiteen havde nu udviklet sig til at være en aktiv fredsorganisation, som videreudviklede sig uanset at

der ved forskellige lejligheder, som ved invasionen i Afghanistan eller da den sovjetiske U-båd hang fast i den svenske skærgård, var nogle af de pæne navne på brevpapiret eller nogle af de pæne medlemsorganisationer, der røg af i svinget.

Og den dertil indrettede smudspresse boltrede sig i anti-kommunisme efter bedste amerikansk - og for resten også hjemligt mønster som under den 1. kolde krig. Ja, der opstod sågar nye bevægelser for fred, som gjorde meget ud af at være "uafhængige" og af at være "ægte græsrodsbevægelser" til forskel fra Samarbejdskomiteen, der var og er forblevet en organisation med en ledelse, der vælges af medlemmerne - organisationer såvel som enkeltmedlemmer.

Samarbejdskomiteen, som altid har været åben for enhver uanset politisk, religiøs eller på anden område ideologisk ståsted, har stillet sig absolut åben for de nye grupperinger inden for fredsbevægelsen og betragtet det arbejde, de gjorde, som positivt, for så vidt som de aktiviserede kredse, som Samarbejdskomiteen ikke var kommet i forbindelse med. Og i de forløbne 4 år har det da også vist sig, at vi igennem vor indstilling har været i stand til at skabe en enhed i fredsbevægelsen om en række ganske konkrete program-punkter. Jeg tror, at denne enhed netop er blevet muliggjort som følge af Samarbejdskomiteens fastholden ved den principielle holdning, at vi må gå ud fra verden som den er i dag, og arbejde for fred og nedrustning uden at sammenkæde dette arbejde med ideologiske krav om ændring i den ene eller anden magts statssystem eller dets funktion. Efter denne lille jubilæumsindledning vil jeg påbegynde den egentlige beretning, idet jeg dog vil gå tilbage til efteråret 1982, hvor det vigtigste resultat var 14-punkts-programmet for en dansk fredspolitik som vedtoges på Fredskonference 82 til-lige med beslutningen om at organisere Landskampagnen - stop atomraketterne.

Jeg tror ikke, man kan træffe nogen inden for dansk fredsbevægelse, heller ikke blandt dem, der er længst borte fra os, der kan have noget at indvende mod noget af de 14 punkter. Tilslutningen af nu mere end 250 forskellige organisationer og fredsgrupper til "Landskampagnen stop atomraketterne" og ikke mindst de store demonstrationer den 29. oktober i fjor har vist, at vi satsede rigtigt i efteråret 82.

Dansk fredsbevægelsens vej

På sidste landsmøde fremlagde vi det, der nu heder DANSK FREDSBEVÆGELSES VEJ. Det viste sig, at vi fik, meget mere ud af dette debatoplæg end vi først havde forestillet os. Det førte til at vi afholdt et yderst velbesøgt seminar i Kolding en weekend i april, hvor vi gennemdiskuterede debatoplægget og havde det positive indslag, at en række af vore venner uden for Samarbejdskomiteen bidrog både skriftligt

og mundtligt til debatten.

Med "Dansk Fredsbevægelses Vej" gennemførte vi en diskussion, som ikke veg tilbage for at tage emner op, som vi var ganske klare over, at der var stor uenighed om inden for fredsbevægelsen. Vi gjorde det ud fra det synspunkt, at en åben diskussion om kontroversielle emner er værdifuld til klargørelse af standpunkterne og giver alle parter et bedre grundlag i det fælles arbejde om det, de er enige om. Man kan roligt sige, at den åbenhed, hvormed man i fredsbevægelsen diskuterede problemerne, kunne være et forbillede for de politiske partier - i de fleste af dem, ville en mere åben problemdebat være af største betydning.

Igennem de diskussioner om "Dansk Fredsbevægelses Vej" i fx. fredsgrupper og faglige foreninger, som jeg har deltaget i, har jeg fået det indtryk, at debatoplægget har bidraget væsentligt til at styrke fredsarbejdet i det forløbne år, og jeg er overbevist om, at det fortsat vil være et vigtigt redskab i vort arbejde for freden.

Fredsbevægelsens aktiviteter i Danmark

Fredsbevægelsens aktiviteter i Danmark skal jeg ikke gå ind på i detaljer, men prøve på en sammenfatning og iøvrigt henviser til den organisatoriske beretning. Den udvikling af det lokale fredsarbejde og af fredsarbejdet i særlige faglige grupper, som tog et opsving allerede i 1982 er blevet fortsat. Der er dukket en lang række nye lokale fredsgrupper op, og ikke mindst har de faglige grupper øget deres aktivitet. Jeg vil her frem for alt pege på "Fagbevægelsen for Fred", som har sat mange aktiviteter i gang og som har bidraget væsentligt til at LO anbefalede de 5 minutters arbejdsnedlæggelse den 22. november i protest mod raketterne.

Kunstnere for Fred skal også nævnes for den store udstilling på Charlottenborg i sommer, hvor 450 danske malere hver havde stillet et billede til rådighed. Og glemmes skal kunstnerne heller ikke for deres store beredvillighed til at optræde ved fredsbevægelsens arrangementer.

"Unge for Fred" har også deltaget meget aktivt i efterårets arbejde - og for nylig, da jeg sad alene i Fredscentret, fik jeg en telefonopringning fra en gruppe, der kaldte sig "Motorcykler for Fred" - det var nogle unge motorcyklister, som havde sluttet sig sammen for at vise, at der blandt motorcyklister findes andre end motorbøller.

De vigtigste store aktioner som påskemarcherne, Fredstræf 83 i Silkeborg og 29. oktober viste til fulde, den stærke samling af dansk fredsbevægelse. Og at man på Landskampagnens opfordring gennemførte underskriftindsamlingen, der på kun 5 uger samlede over 300 000 underskrifter, var en stor triumf.

Internationalt arbejde

Samarbejdskomiteens kontakter med udenlandsk fredsbevægelse har også været megen intensiv i det forløbne år.

"Kristne forNedrustning" havde de omrejsende talergrupper af amerikanere og en russer (den anden blev nægtet visum af de danske myndigheder). Vi har til vore store demonstrationer og stævner haft såvel talere som deltagere fra Norden og det øvrige udland. Vi har også haft delegationer og enkeltgæster fra DDR og Sovjetunionen.

Her fra Danmark har vi begivet os meget til udlandet både som talere ved forskellige konferencer, møder og demonstrationer og som deltagere i større grupper i flere store demonstrationer i Vesttyskland.

Udover de nordiske kvinders deltagelse i marchen New York - Washington har Prag-konferencen i sommer nok været det udlandsarrangement, som flest danske deltog i. Det indtryk, man har fået igennem, hvad mange deltagere har givet udtryk for, er, at mange, der tidligere har set med skepsis på mulighederne for at få en dialog i stand med fredsfolk i øst, har erkendt, at det slet ikke er så svært, og at det er vigtigt at forstærke samkvemet mellem øst og vest.

Dette samkvem er netop nu i den 2. kolde krig så vigtigt at holde ved lige. Samarbejdskomiteen med sine gode kontakter bør gøre mest muligt for både at få folk fra Østeuropa her til og også søge at få danske fredsfolk til Østeuropa. Vi har planer for flere arrangementer af denne art for det kommende år.

De af vore venner i fredsbevægelsen, der når de er i Østeuropa, specielt leder efter repræsentanter for den såkaldt "Uofficielle" fredsbevægelse, er sikkert skuffede over, at vi kun har og søger kontakt med den - som de kalder - den "officielle" fredsbevægelse. Vor indstilling kan de finde i "Dansk Fredsbevægelses Vej", hvor der står:

"Afgørende for vort valg af samarbejdspartnere i Østeuropa bør alene være viljen til en konsekvent indsats for at fjerne alle våben rettet mod mål i såvel Øst- som Vesteuropa. I denne sammenhæng er det underordnet, om de støtter eller er i opposition til de siddende kommunistiske regeringer. Den vestlige fredsbevægelse bør afvise ethvert samarbejde med de oppositionskredse i Østeuropa, der appellerer til Vestens koldkrigere om at blokere de østeuropæiske nedrustningsbestræbelser, indtil Warszawapagt-landene har givet oppositionen mere råderum. Derimod bør vi samarbejde med de oppositionskredse i Østeuropa og Sovjetunionen, der ligesom os sætter kampen mod atomkrigen højere end alt andet. Og vi bør samarbejde med de regerende kræfter, der også har denne målsætning."

Overhovedet burde man inden for fredsbevægelsen efterhånden

være blevet klare over, at man skal lade være med at hoppe på korstogvognen, der har Reagan - Thatcher som akse. Uanset hvad man måtte mene om de samfundssystemer de lever under i Østeuropa, er det ikke fredsbevægelsens opgave at missionere i Østeuropa for et såkaldt "frit" samfund, ligesom vi i Vesten betakker os for at blive opsøgt af østlige missionærer, der vil fortælle os, hvordan vi skal indrette vore samfund.

Dialogen mellem fredsfolk i øst og vest skal dreje sig om vor fælles sikkerhed nu og her under de samfundsforhold, vi hver især lever under, og om hvordan vi får atomvåbennedrustningen og afspændingen igang så hurtigt som muligt.

35 års NATO-politik

Den politiske udvikling i Danmark har på det sikkerhedspolitiske område taget en drejning i den rigtige retning i det forløbne år.

Efter næsten 35 års enighed mellem socialdemokratiet og de borgerlige partier om NATO-politikken, har den folkelige modstand mod de nye NATO-raketter, som fredsbevægelsen har skabt, fået socialdemokratiet til at blive betænkelig ved en fortsættelse af den konfrontationspolitik som NATO med amerikanerne i spidsen lægger op til.

Vi må af hensyn til den historiske nøjagtighed forudskikke, at den socialdemokratiske regering i december 1979 gik til NATO-mødet i Bruxelles med et forslag om at udskyde "dobbelbtlbeslutningen" et halvt år for at få forhandlinger igang mellem USA og Sovjetunionen. Dette forslag vandt dog ikke genklang blandt de andre NATO-lande og blev end ikke omtalt i en fodnote til det commune, der kundgjorde dobbeltbtlbeslutningen af 12. december 1979.

Men i takt med fredsbevægelsens styrkelse - her og i udlandet - er socialdemokratiet gradvis rykket bort fra dobbeltbtlbeslutningen. Det er interessant at aflæse udviklingen i socialdemokratiet på en talerrække ved nogle af fredsbevægelsens arrangementer i København: Oktober 1982, Rådhuspladsen: Folketingsmedlem Kristian Albertsen. Påske 1983, Rådhuspladsen: Folketingsmedlem Inge Fischer Møller, næstformand i Socialdemokratiet. Fredskonference 1983: Folketingsmedlem tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen. Oktober 1983, Rådhuspladsen: Folketingsmedlem Knud Damgaard, socialdemokratiets forsvarsordfører og redaktør af "Hjemmeværnsbladet".

Den socialdemokratiske stemmeafgivning i Folketinget, der først sikrede, at der ikke blev betalt mere til forberedelsesarbejderne til raketopstillingen i andre NATO-lande end de 23 millioner kroner, der allerede var bevilget fulgtes af folketingsbeslutningen af 26. maj, der klart tog afstand fra raketopstillingen, inden man havde ført forhandlingerne i Geneve til resultat.

Dette var et klart brud med den hidtidige socialdemokratiske NATO-politik. Ligesom også den senere kategoriske afstandtagen fra atomvåben på dansk grund overhovedet og den aktive støtte til tanken om et atomvåbenfrit Norden.

Denne udvikling inden for socialdemokratiet har været i gang i længere tid. Der har altid været NATO-modstandere i partiet, hvilket allerede i 50'erne var medvirkende til forbeholdet mod atomvåben og fremmede tropper på dansk grund i fredstid. Men med de nye NATO-raketter begyndte det at gå op for stadig flere, hvor farlig NATO-strategien er. Den strategi, der bygger på ideen om afskrækkelse og den såkaldt "flexible imødegåelse", som kan medføre, at NATO vil være først til at sætte atomvåben ind i et eventuelt militært sammenstød med Warsawa-pagt-styrken.

En af dem, som i 1949 gik helhjertet ind for Danmarks tilslutning til NATO, tidligere minister, hjemmeværnskomiteet og folketingsmedlem Frode Jacobsen, fik meget tidligt øje for de nye raketters farlighed og tog åbent til orde imod dem for flere år siden.

En lignende udvikling er foregået inden for de øvrige europæiske socialdemokratier (minus Frankrig og Italiens) og inden for den socialistiske internationale.

Inden for fagbevægelsen er bevidstheden om krigsfaren også blevet styrket i de sidste år. Før blot to år siden blev folk der på fagforeningsgeneralforsamlinger, selv i progressive fagforeninger, talte om nødvendigheden af at støtte fredsarbejdet, mødt med tilråb om at det var ikke noget fagforeningerne skulle beskæftige sig med. Men med "Nordisk Fredskonference" 1981 og den indsats vore venner inden for "Fagbevægelsen for Fred" og inden for SID har gjort, er fredsarbejdet blevet en anerkendt del af de fleste fagforeningers arbejde. Den øst-vestlige dialog mellem fagforeningsfolk, som indledtes af "Nordisk Fredskonference" i Aalborg, føres nu videre. Den 20. februar rejste 10 danske fagforeningsfolk til Moskva for at forhandle om nye initiativer.

Denne udvikling inden for socialdemokratiet og fagbevægelsen må ikke tages som en afstandtagen fra NATO som sådan, men fra nogle særlig aggressive træk i NATO-politikken, som man ikke kan acceptere.

I det hele taget må vi i fredsbevægelsen gøre os klart, at det opsving den har fået siden december 1979 udelukkende bygger på, at det er lykkedes at bibringe stadig bredere dele af befolkningen forståelsen for, at med stationering af 572 NATO-raketter, går NATO og Europa ind i en fase, der direkte truer deres eksistens - og det er det de protesterer imod, ikke imod NATO som sådan.

Der er dog sikkert også en del NATO-tilhængere, der nu begynder at forstå, at baggrunden for Danmarks indtræden i

NATO ikke var ganske så vel funderet, som man i sin tid fortalte dem. Vi må naturligvis i dag forstå, hvilken påvirkning folk var udsat for dengang. En verdenskendt åndspersonlighed som Bertrand Russell kunne i 1948 fremkomme med en udtalelse som denne:

Hvis - hvad jeg inderlig håber ikke er tilfældet - kun en krig kan forhindre kommunismens verdensomspændende sejr, så ville jeg for min del acceptere en krig på trods af al den ødelæggelse den ville medføre. Og jeg tror, at det store flertal i Amerika og Storbritannien ville være enig med mig herom.

Samfundsomvæltningen i Østeuropa de første år efter 1945 blev for Vestens befolkninger fremstillet som en tvangsso-cialisering, skønt flertallet af den østeuropæiske befolkning på daværende tidspunkt var positivt indstillet over for denne udvikling, der fulgte mere end to årtiers fascistisk-nazistisk terror i deres lande.

Et forslag fra Stalin til Findland i februar 1948 om afslutningen af en finsk-sovjetisk bistandspagt gav straks anledning til at der sattes rygter i gang om en snarlig indlem-melse af Finland i Sovjetunionen, hvorved vejen ville være åbent for en bolchevisering af resten af Skandinavien. Ved hjælp af rygter udsprede bl. a. af en dansk ambassadefunk-tionær i Washington satte man den såkaldte "påskekrise" i gang i påsken 1948 med beredskabsindkaldelser i det dan-ske forsvar. Og man havde allerede indledt forhandlinger med Sverige og Norge om et nordisk forsvarsforbund.

Man forhandlede nu 9 måneder uden resultat. Sverige var positivt indstillet over for tanken om et nordisk forsvars-forbund. Danmark i og for sig også, men den fløj inden for den norske arbejderpartiregering, der var under indflydelse af den amerikansk orienterede udenrigsminister, Halvard Lange arbejdede målbevidst imod. Ved et møde i Oslo den 29.-30. januar 1949 faldt planen om et nordisk forsvarsforbund i grus. Lange tog til USA og kunne den 24. februar i Stor-tinget foreslå Norges tilslutning til Atlantpagten, som NATO kaldtes dengang.

Den 4. marts besluttede den socialdemokratiske regering un-der Hedtoft med tilslutning fra Venstre og de konservative at sende udenrigsminister Gustav Rasmussen til forhandling i USA. Han rejste den 9. marts og kom hjem den 17. marts. Den 23. marts forelagde han Folketinget forslag om dansk tilslutning til Atlantpagten. Det vedtoges den 24. marts - kun de rakikale, kommunisterne, nogle retsstatsfolk og en enkelt venstremand stemte imod. Næste dag bekræftede Lands-tinget Folketingets beslutning.

Man kan i dag med rette stille spørgsmålet, hvordan man kun-ne få folk til at tro, at Sovjetunionen med de svære tab og ødelæggelser det havde lidt i 4 års krig kunne tænkes at være i stand til at bolschevisere Vesteuropa? Selv om det

havde villet det, ville det ikke have været i stand til det - soldaterne, folket kunne og ville ikke mere i krig. Statsmændene i Vesten vidste det - det har nu frigivet amerikansk efterretningsmateriale klart vist. Jeg, der under hele den tysk-russiske krig, i Iran, fra uge til uge fulgte de sovjetiske filmjournaler fra krigsskuepladserne i Sovjetunionen, vidste det.

Men her i Vesten kunne man altså få folk til at tro på historien om en sovjetisk trussel. Heldigvis for Danmark, ja for hele Norden, kunne man ikke narre de svenske socialdemokrater eller de realistiske borgerlige finske politikere under Paasikivi og Kekkonen. Deres indsats bidrog væsentlig til at Skandinavien i mange år forblev et politisk lavspændingsområde.

Den tidligere norske general J.K.Christie har i et foredrag i fjor efterår bl. a. udtalt:

"Et lands sikkerhetspolitik må i sin målsetning nødvendigvis være nasjonalt egoistisk. Det er i et demokrati ikke realistisk å tro at folket er villig å godta noen form for sikkerhetspolitikk som ikke direkte eller indirekte primært tar hensyn til deres egen sikkerhet. Kan man derved også bidra til andre lands sikkerhet er dette en bonus, men intet krav".

Den største del af den danske befolkning har i 1949 troet, at Atlantpagten gav dem en sikkerhed, de ikke kunne opnå ved neutralitet, og gik altså villigt med til at forsvarsbudgettet de næste 4 år steg til det 4-dobbelte og at man dyrkede nationalisme, hjemmeværn og civilforsvar. Jeg skal i denne forbindelse henvise til Povl Hammerichs udmærkede fjernsynsudsendelse den 21. januar om Danmark i årene 47-53.

I må undskylde mig, at jeg er gået så indgående ind på baggrunden for Atlantpagten, men jeg tror det er nyttigt i betragtning af, at de fleste danske under 40 år ikke kender disse ting, der er så vigtige for forståelsen af dansk sikkerhedspolitik efter 1945. Den 4. april er netop 35-årsdagen for NATO, som måske passende kunne bruges til en mere indgående belysning af den udvikling NATO har gennemgået.

Den politiske udvikling på det sikkerhedspolitiske område det sidste år har skabt et klart afspændingsvenligt raketmodstanderflertal i Folketinget, et flertal som vælgerne bekræftede den 10. januar, og som ikke er nogen døgnflue.

Af debatter i pressen, læserbreve mødedebatter rundt omkring i landet kan man konstatere, at modstanden mod raketterne og oprustningen ikke alene er at finde blandt raketmodstanderpartiernes vælgere, men også blandt mennesker, der ikke tidligere har gjort sig offentlig bemærket på dette område. Det er noget, vi må bygge videre på, for at fredsbevægelsen kan udvikle sig til en bred folkebevægelse.

Spionhysteriet

I al vor glæde over den gunstige udvikling, må vi ikke overse, at der samtidig på højrefløjten er foregået en udvikling i militant retning i forsvarsspørgsmålet. Nye organisationer til fremme af det, der kaldes Forsvarsviljen, vinder nye tilhængere blandt borgerskabet - man ser det i form af mærkater om "Værn om Danmark" på biler i den højere prisklasse. Der findes også en reaktionær forening, der kalder sig "Demokratisk Fredsfraktion", som man sommetider træffer på fredsmøder som forkæmpere for afspænding gennem oprustning.

Selvom vi i de seneste år i en del af pressen har kunnet spore en stigende lydhørhed over for fredsbevægelsen og en øget optagelse af indlæg og artikler på linie med fredsbevægelsen, må vi dog stadig konstatere, at en meget stor del af pressen - ikke mindst den del af pressen, der læses mest i provinsen, er stærkt reaktionært præget og fyldt med angreb på fredsbevægelsen og enkeltpersoner inden for den for at være agenter for Sovjetunionen.

At den norske spionaffære har givet anledning til endnu en gang sovjethetz kan næppe forundre nogen. I Norge er man godt på vej til at kriminalisere Arbejderpartiet, fordi den angivelige spion var medlem af partiet. Herhjemme er spionhistorier også blevet godt stof. For nylig havde TV-avisen fundet en ung konservativ, der med rullende øjne fortalte om, at han lige netop havde undgået at blive hvervet som spion for KGB ved at afslå en invitation til middag på den sovjetiske ambassade, som han engang havde fået af KGB-chefen i Danmark under et besøg på et sovjetisk skib. Det er beklageligt, at den unge konservative ikke tog imod invitationen - både han og russeren kunne have haft gavn af at snakke med hinanden. Denne påtagne angst for spionage er et typisk koldkrigsfænomen. Spionage er jo ikke noget nyt, alle magter driver spionage - selv Danmark siges at have ikke færre end 800 beskæftiget med efterretningsarbejde, som spionage benævnes på officielt sprog.

Spionagehysteriet har til formål at skræmme os fra at have kontakt med folk fra østlandene. Netop nu, da det internationale klima er så køligt, er intet vigtigere end en øget kontakt mellem øst og vest. I fredsbevægelsen vil vi besvare spionhysteriet med en intensivering af kontakten med vore venner inden for den østeuropæiske fredsbevægelse.

Et andet koldkrigstræk er den voksende aktivitet af historieforskere i skikkelse af udenrigspolitiske journalister og såkaldt politologer med eller uden professortitel, der forurener mere seriøse publikationer med falske og fordrejede oplysninger under saglighedens maske. Som et aktuelt eksempel skal jeg nævne professor dr. phil. Bent Jensens æselspark til Gert Petersen i "Politiken" på SFs 25 års dag. Denne informationsterror og informationsforurening må fredsbevægelsen sætte alvorligt ind på at modvirke. Det er derfor

vi i debatoplægget til landsmødet netop foreslår nedsættelse af en arbejdsgruppe til at tage sig af medierne og freden.

Et problem jeg ikke kan undlade at gå ind på er arbejdsløsheden i de vestlige samfund - ikke mindst ungdomsarbejdsløsheden, der her i Danmark er vokset til ca. 75.000 i alderen ind til 25 år. Den stigende ungdomsarbejdsløshed har bl. a. ført til at stadig flere unge melder sig frivilligt til militærtjeneste, hvorved antallet af tvungne værnepligtige stadig bliver mindre og militæret mere og mere får karakter af en hvervet hær med alle de farer dette indebærer. Også tilslutningen til Hjemmeværnet øges i disse år, så stadig flere unge vil have adgang til lette våben.

Vi må heller ikke være blinde for det mediebombardement især de unge er udsat for gennem fjernsyn, film, video, tegneseriehefter, sciencefiction, som bliver stadig mere voldspræget og i mange tilfælde er mere eller mindre åbenlyst antikomunistisk og racistisk. Jeg vil gerne gentage, hvad en af vore faglige kammerater sagde ved vort landsmøde i Fredericia for 2 år siden: "Vi må tage vare på ungdommen".

Vi må med glæde konstatere, at de allerbedste af fredsbevægelsens aktivister er unge mennesker, som har erkendt sammenhængen mellem krigsfaren og den økonomiske krise, der har kastet så mange af dem udi arbejdsløshed. Vi er nogle, der har oplevet, hvordan man tidligere har søgt at løse økonomiske kriser igennem krige. Det er der ingen af os, der ønsker gentaget. Vi ved, at krigsproduktion og militærvæsen - ikke her i Danmark - men fx i USA, er en væsentlig økonomisk faktor og så attraktiv for kapitalen, fordi den giver en afkastning, der er mange gange større end produktion af fornuftige produkter til fremme af befolkningens vel, der påviselig ville få et større antal arbejdere i arbejde.

Vi kan i fredsbevægelsen ikke se bort fra disse kendsgerninger, der jo også giver forklaringen på den nød og elendighed, som halvdelen af verdens befolkning lever under i dag.

Der tales meget om, at vi i Vesten lever i frie samfund, og der skal da heller ikke lægges skjul på, af ingen af os ønsker at miste en eneste af de frihedsgoder, vi har i dag. Men vi må få flere og flere til at forstå, at vor frihed ikke er truet af den østlige verden, der med store indre vanskeligheder søger at bygge deres lande op til et niveau på højde med vort - eller af de tidligere koloniale og halv-koloniale lande, der ønsker at få herredømmet over deres egne naturlige rigdomme og endelig efter århundreders udbytning af vesten ønsker at bruge disse rigdomme til at give deres egne befolkninger et anstændigt leveniveau.

Den frihed vi har i den vestlige verden er alene truet af

den vestlige verdens stadig øgede militarisering, der har sat den verdensomspændende rustningsspiral igang, der truer med at sætte verden i brand. Det er os i vesten, der skal tage det afgørende skridt for at standse rustningsspiralen.

Stop atomraketterne

Efter raketterne har vi kaldt det debatoplæg, vi har sendt ud til diskussion, hvori vi har søgt at gøre status over raketmodstanden det forløbne år.

Vi har siden Geneveforhandlingernes påbegyndelse i november 81 været vidne til at Sovjetunionen gang på gang har fremsat forslag, som ville indebære en væsentlig reduktion af de sovjetiske mellemdistanceatomraketter, som er rettet mod Vesteuropa, til gengæld for en undladelse af at stationere de 572 NATO-atomraketter. Men der kom aldrig fra USAs side noget forslag, som kunne bidrage til at forhandlingerne kunne give noget positivt resultat. Det var klart, at USA med djævelens vold og magt ville gennemføre påbegyndelsen af stationeringen, og som ledende folk inden for Reagan-regeringen har udtalt "privat", var det klart, at med viljen til at pågynde stationeringen, var samtidig et positivt forhandlingsresultat udelukket.

Det bør bemærkes, at den første kontrakt for ændring af de eksisterende Pershing I raketter til de nye Pershing II allerede blev afsluttet i 1969. Det oplyses, at der i årene 1969-80 hertil brugtes ca. 3,5 milliard dollars - alene heri ligger en klar årsag til at USA absolut ville gennemføre stationeringen.

Jeg vil gerne citere fra en artikel i det sovjetiske politiske ugeblad "Novoje Wremja" (Ny Tid) nr. 48, 1983, hvori centralkomiteemedlemmet Vadim Zagladin bl. a. siger:

"Det skulle huskes, at under sine samtaler med de sovjetiske ledere i november 1981 erklærede den vesttyske kansler Helmut Schmidt officielt, at hvis USSR ville gå med til at reducere antallet af dets mellemdistance atommissiler stort set til 1977-78-niveauet, ville "efteroprustningen" d.v.s. stationeringen af de amerikanske missiler være unødvendig.

Forslagene, som vi har forelagt ved Geneve-forhandlingerne indebærer en reduktion af antallet af vore missiler til et langt lavere niveau - til stort set 1976 niveauet. Hvis stationeringen af de amerikanske missiler alligevel påbegyndes, er det derfor bestemt ikke som svar på de sovjetiske missiler".

Man kunne altså i Geneve have opnået - om man havde villet - en foreløbig overenskomst, som ville have reduceret den sovjetiske trussel mod Vesteuropa betragteligt. Eller man kunne, som det blev krævet af de europæiske socialdemokrater og den samlede fredsbevægelse i Europa og USA - have

stillet stationeringen i bero og fortsat Geneve-forhandlingerne seriøst til en endelig aftale var nået.

Fra samme tidsskrifts nr. 49, 1983 vil jeg også citere en sætning af Andropovs erklæring efter påbegyndelsen af stationeringen af de amerikanske raketter:

"Skulle USA og de andre NATO-stater vise villighed til at vende tilbage til den situation, der eksisterede før påbegyndelsen af stationeringen af de amerikanske mellemdistancemissiler i Europa, vil Sovjetunionen også være beredt til at gøre det samme. I så tilfælde ville vore tidligere forslag med hensyn til begrænsning og reduktion af atomvåben i Europa igen være gældende. I så fald, d.v.s. på betingelse af at den tidligere situationen genoprettes, ville de ensidige forpligtelser fra Sovjetunionen på dette område igen træde i kraft".

Det ligger altså ganske klart, at hvis NATO viser vilje til at hjemkalde de til dato stationerede amerikanske missiler, så genopretter Sovjetunionen også situationen fra før stationeringens påbegyndelse, og forhandlingerne kan fortsættes. Derfor er den europæiske fredsbevægelses krav nu:

at man på global plan foretager en øjeblikkelig fastfrysning af alle atomvåben

at man i Europa standser stationeringen og hjemkalder allerede stationerede missiler på begge sider og

at man samtidig påbegynder seriøse forhandlinger om yderligere atomvåbenreduktioner.

Hvis nogle vil skyde fredsbevægelsen i skoene, at den med disse krav går Sovjetunionens ærinde, kan vi ganske roligt fortælle dem, at det først og fremmest er vor egoisme, der byder os at sætte alt ind på at redde vort eget skind ved at mindske atomkrigsfaren i Europa. Det er simpelt hen en fortsættelse af den kamp, vi har ført de sidste fire år og som der er blevet rejst en europæisk fredsbevægelse på - derfor fortsætter Landskampagne - stop atomraketterne.

Der er ingen tvivl om, at kampen for at få raketterne væk først og fremmest er en kamp, som den europæiske fredsbevægelse må føre, for at få de europæiske NATO-lande til at fortælle amerikanerne, at nu vil de ikke være med mere.

Holland og Belgien har endnu ikke taget endelig stilling til om de vil modtage raketterne, der er tiltænkt dem - her er modstanden yderst vigtig. Men der er ingen tvivl om, at det er den vesttyske regering, der er den vigtigste i denne forbindelse. Af udtalelser fra vesttysk regeringshold fremgår at man er bekymret over raketforhandlingernes afbrydelse, man foregiver, at det havde de ikke ventet, at man ser dem gerne genoptaget.

At man i DDR og Czekkoslovakiet ikke er glade for raketterne, hverken i amerikanske eller de sovjetiske på deres

eget territorium, lægges der heller ikke skjul på. Jeg vil i den forbindelse citere fra en tale, som DDRs leder Erich Honecker holdt på det socialistiske enhedspartis centralkomitemøde i slutningen af november (efter Neues Deutschland 26.-27. november 1983):

"Efter at raketstationeringen BRD (Vesttyskland) er påbegyndt og Forbundsdagen har bifalden den, kan ingen overse, at situationen er en anden end før.

Dog udelukker vi ikke den mulighed, at det før eller senere kommer til positive resultater af forhandlingerne om afrustning og at afspændingen bliver fortsat.

Derfor vil vi omhyggeligt debømme ethvert fornuftigt forslag fra BRD, der går ud på, inden for det gældende traktatsystem, at bringe forbindelserne mellem de to tyske stater ind i et normalt leje. Men alle angreb på DDRs suverænitet vil vi også i fremtiden afvise konsekvent".

Fra DDRs side søger man bevidst at undgå, at raketstationeringen yderligere skal belaste forholdet mellem de to tyske stater.

At opstillingen af de nye raketter i DDR og Czekkoslovakiet og først og fremmest er et rent politisk træk, indrømmes åbent fra sovjetisk side. Dog ville det være urealistisk at tro at USSR ville have undladt at tage militær-tekniske modforholdsregler mod de nye USA-raketter i Vesttyskland. Men at vi snarest ønsker de sovjetiske raketter i DDR og Czekkoslovakiet fjernet, skal der heller ikke herse nogen tvivl om, hvad vi også klart giver udtryk for over for vore venner i den østeuropæiske fredsbevægelse. Men der kan på den anden side heller ikke være nogen tvivl om, at nøglen til at få raketterne væk, såvel fra øst som vest, ligger i Vesteuropa. Som allerede nævnt, må fredsbevægelsen i vest tvinge NATO-regeringerne til at sige stop. Så er der klare tilsagn fra Sovjetunionen om, at forhandlingerne kan genoptages, raketterne fjernes, og man kan knytte trådene sammen igen, som blev skåret over den 22. november i fjor.

For Danmarks vedkommende kommer nu, at vi i konsekvens af befolkningsflertallets og folketingsflertallets absolutte afvisning af atomvåben på dansk grund kræver dansk udtræden af NPG - NATOs atomplanlægningsgruppe (NPG står for Nuclear Planning Group), arbejder for gennemførelse af en atomvåbenfri zone i Norden og for gennemførelse af Palmes plan om en atomvåbenfri sikkerhedszone ned igennem Europa. Denne sidste plan er fx. et oplagt emne på Stockholm-konferencen om tillidsskabende foranstaltninger. Dette er vor optimistiske fredsvision i modsætning til den pessimistiske, der går ud på en fortsat kaprustning - en fortsat terrorbalance der let kan ende med terror uden balance.

Den politiske kamp mod raketterne

Situationen for fredsbevægelsen i Danmark er naturligvis anderledes end i de lande, hvor stationeringen er påbegyndt eller skal påbegyndes.

Lige før jul var der i København, i huset i Magstræde, en udstilling af billeder fra den - som det hed - "uafhængige" fredsbevægelses virksomhed i Vesttyskland. Jeg var som repræsentant for "Landskampagnen - stop atomraketterne" sammen med en fra "Nej til Atomvåben" inviteret til en diskussion med de tyske venner om, hvad vi gensidig kunne lære af hinanden.

En af dem fortalte, at fredsbevægelsen i Vesttyskland - altså han og hans venner - var frustreret og rådvild, nu da raketopstillingen var begyndt. Nu måtte man til at kæmpe mod militariseringen i almindelighed og for at Vesttyskland kom ud af NATO, kampen mod raketterne var tabt. Nu måtte man i gang med blokader og ikke-voldelige aktioner imod militære installationer samt ramme samfundet ved fx. at trække sine penge ud af banker og sparekasser, indskrænke sit forbrug, boycotte amerikanske varer o.s.v.

NTA-repræsentanten og jeg måtte konstatere, at vi ikke kunne lære meget af vore vesttyske venner. Vi havde i udstillingen bemærket adskillige billeder, der viste sammenstød imellem demonstranter og politi, og spurgte vore venner, hvilken indstilling de havde til vold. Ja, de var naturligvis imod vold mod personer - jeg forstod først ikke, hvad de mente med dette udtryk, men det gik op for mig, af de ikke havde så meget imod vold imod ting - på jævnt dansk: hærværk. NTA-repræsentanten og jeg måtte på det kraftigste tage afstand fra vold såvel mod personer som mod ting og klart afgrænse fredsbevægelsen fra enhver, der gav sig af med den slags. Vore tyske venner hævdede at de naturligvis ikke ønskede vold, men at man psykologisk måtte forstå, at det let kunne komme til sådanne episoder, og at man ikke skulle dømmes gerningsmændene for hårdt. Vi måtte her sige absolut fra.

Jeg har nævnt denne lille oplevelse, ikke fordi den giver et karakteristisk billede af forholdene inden for den vesttyske fredsbevægelse - langt fra - men dog viser et symptom. Også her i landet er der måske nogle, der er frustrerede over raketopstillingen og som måske mener, at man skulle gå over til at gøre sig bemærket på anden vis end den hidtidige. Nye ideer skal naturligvis ikke afvises, men det må fastholdes at aktioner altid må have en sådan karakter, at de ikke forskærtser den almindelige sympati, fredsbevægelsen nyder og ikke giver mulighed for at provokatører får lejlighed til at gøre sig gældende.

Vi har den sidste halve snes år været vidne til, hvorledes såkaldt "voldelige aktioner" har udviklet sig til ren terror med de alvorligste politiske konsekvenser. Jeg skal kun nævne Bader-Meienhof-bandens og de Røde Brigaders årelange ter-

rorhandlinger i Vesttyskland og Italien. Begge steder så man som initiativtagere en gruppe politisk umodne unge mennesker der i deres fortvivlelse over at udviklingen ikke gik så hurtigt, som de kunne ønske, greb til vold. Samtidig har man set, hvordan disse terrorgrupper blev infiltreret af politiskere og andre tvivlsomme elementer. Og resultatet af deres voldshandlinger blev, at en progressiv politisk udvikling i begge lande blev stoppet og den virkelig progressive bevægelse alvorligt svækket.

Det har da også vist sig, at en række af de voldelige optrin som den såkaldt "autonome" del af den vesttyske fredsbevægelse har været med i, som ivrig deltager har haft en politispion, som heldigvis er blevet afsløret. Det er meget vigtigt, at fredsbevægelsen ganske klart afgrænser sig fra folk som driver propaganda for voldelige aktioner. Vi kan være ganske sikre på, at eventuelle fremtidige voldelige aktioner fra de autonomes side, vil blive udnyttet ikke alene i Vesttyskland, men i hele Vesteuropa, til at slå fredsbevægelsen oven i hovedet med.

Det kan ikke understreges nok, at fredsbevægelsen er vokset stærk af den politiske modstand mod raketterne, og denne styrke kan den kun bevare og øge ved en fortsat politisk kamp mod raketterne som tidligere nævnt.

Der er ingen tvivl om, at vi i den kommende tid skal dyrke vore kontakter med fredsbevægelserne i stationeringslandene: Holland og Belgien, som endnu ikke har taget politisk stilling til om de vil tillade stationeringen, og naturligvis med Vesttyskland, England og Italien.

Vi har iøvrigt allerede indledt forberedelser til et dansk-vesttysk week-end-seminar i Flensborg engang i maj med ca. 50 deltagere fra hver side.

Jeg har allerede været inde på vort internationale arbejde, men vil gerne her tilføje, at foruden den ret intense korrespondance vi fører med udenlandsk fredsbevægelse, udsender vi et lille "Fredsmeddelelser" på engelsk til vore udenlandske kontakter - vi har ikke været flittige nok hermed, men vi regner med fremtidig i det mindste at kunne sende et sådant lille blad ud hvert kvartal. Vi har af vore udenlandske venner fået at vide, at de fx. har været meget glade for at få at vide om Folketingets klare afvisning af raketterne og øvrige beslutninger om nordisk atomvåbenfri zone. Det er oplysninger, som de udenlandske presseorganer kun i minimal grad bringer til deres læsers kundskab, vel netop fordi de kan have virkelig betydning for den udenlandske fredsbevægelse.

Foruden fortsættelsen af kampen mod raketterne er der for os i Danmark et par problemer, som det er magtpåliggende, at fredsbevægelsen tager op:

En ny forsvarsordning

Vi står over for en revision af forsvarsordningen - senest til efteråret, men måske vil man fra regeringens side søge at få den igennem allerede inden sommerferien. For første gang siden socialdemokratiet har fået et mere kritisk syn på NATO-strategien skal det i forhandling med regeringspartierne om et eller andet forlig om forsvaret.

Der er fra regeringens side tanker om en ny forsvarsordning, der indebærer en forlængelse af værnepligten, indkøb af flere F-16 fly samt køb af 3 nye U-både foruden viderebygning af faciliteter til modtagelse af udenlandske forstærkninger.

Der er ingen tvivl om, at man vil søge at få de udgiftskrævende nyanskaffelser og nyanlæg til at glide ned under henvisning til, at de vil give øget beskæftigelse dels for maskinarbejdere til vedligeholdelse af flyene, dels inden for skibsbygning og anlægssektoren.

Der må fra fagbevægelsens side tages meget alvorligt på dette problem. Man må ikke lade sig lokke til en tilsyneladende beskæftigelsesfordel, der fører til øget oprustning. For de milliarder, denne oprustning ville sluge - ikke alene i anskaffelse, men også i vedligeholdelse - vil man kunne etablere flere arbejdspladser i den civile sektor til produktion og anlæg af almenyttig karakter.

Det må være fredsbevægelsens opgave at søge at få en bred folkelig debat i gang om Danmarks fremtidige sikkerhedspolitik. En sikkerhedspolitik og en forsvarsordning, der hviler på de grundlæggende synspunkter, som er indeholdt i 14-punkts-programmet, og mere uddybende i det Forslag til fredspolitiske initiativer, der er fremlagt til debat.

Vi forestiller os ikke, at vi inden for fredsbevægelsen i al dens brogede mangfoldighed kan blive enige om en detaljeret udformet sikkerhedspolitisk holdning. Men grundsynspunktet, at vi må søge at drage andet ud af en situation, der ved en konfrontation mellem supermagterne uværgelig vil føre til landets undergang. En øget dansk oprustning kan på ingen måde sikre landets eksistens - kun en afspænding i Europa og i verden kan give os den sikkerhed, som skulle være formålet med vor sikkerhedspolitik.

Sikkerhedspolitikken bør heller ikke som nu alene være regeringens anliggende. Ganske som markedspolitikken er under Folketingets kontrol, må der fremtidig gennemføres en parlamentarisk kontrol med regeringens sikkerheds- og udenrigspolitik, så regeringen i NATO, FN og andre internationale organer følger den politik, som Folketinget pålægger den.

Danmark og FN

Netop for et lille land som Danmark er arbejdet i FN og and-

re internationale organer af største betydning. Udenrigsministeren er blevet citeret for en udtalelse om, "at der er bedøvende ligegyldigt, hvordan Danmark stemmer i FN". Denne udtalelse er uhyre typisk for Vestens indstilling til FN, efter at denne organisation som følge af afkoloniseringen efter 2. verdenskrig fra at være domineret af de vestlige stormagter, nu har fået et flertal bestående af alliancefri og neutrale stater, der gang på gang i generalforsamlingen med overvældende majoritet får vedtaget væsentlige afspændingsfremmende beslutninger, som de vestlige stormagter under ledelse af USA af al magt søger at sabotere. Det er derfor ikke rigtigt, når Ellemann-Jensen siger, at det er bedøvende ligegyldigt, hvordan Danmark stemmer i FN. Det er netop nødvendigt, at Danmark i FN slutter op sammen med de flere end 100 alliancefrie stater og de neutrale som bl.a. Finland, Sverige og Østrig og yder sin støtte til afspændingen. FNs betydning styrkes ikke alene igennem det positive arbejde i selve organisationen, men også af den folkelige understøttelse den får i de forskellige lande.

USAs nylige udmeldelse af UNESCO, hvorved denne så vigtige kulturelle organisation mister et meget væsentligt økonomisk bidrag, har heldigvis vakt vrede i brede kredse af verdens befolkning. Her vil fx. forslagene om at andre lande slutter sig sammen om at yde det beløb, som UNESCO nu mangler, være af overordentlig stor materiel og moralsk betydning.

Fredsbevægelsen har i de seneste år været medvirkende til, at FN i højere grad end tidligere bliver draget ind i den offentlige debat. Det er vigtigt fortsat at gøre noget ud af FN-ugen i oktober, hvor man især i skolerne oplyser om FNs betydning. Og det er vigtigt, at man presser på, for at det offentlige gør mere ud af at oplyse om FN og FNs vigtige beslutninger. Jeg kan i den forbindelse blot henvise til det meget vigtige slutdokument fra FNs nedrustningsgeneralforsamling i 1978 - et dokument, som fortsat er et af de vigtigste dokumenter i nedrustningsdebatten med en række vigtige forslag, som er gennemførlige, hvis der er tilstrækkeligt folkeligt pres for at få dem gennemført.

Som med FN gælder det også arbejdet i andre internationale organer. Jeg skal blot nævne Stockholm-konferencen om tilidsskabende foranstaltninger og nedrustning i Europa. Det er vigtigt, at ikke alene vor regering gør en indsats her, men at også fredsbevægelsen mobiliseres et folkeligt pres for at få et positivt resultat ud af forhandlingerne.

Samarbejdskomiteen

I debatoplæggets sidste afsnit har styrelsen fremlagt forskellige forslag, som vi skal drøfte på landsmødet.

Hvor er Samarbejdskomiteen henne i denne beretning, vil nogle spørge.

Man skal jo ikke rose sig selv, men man behøver heller ikke at stille sit lys under en skæppe. Hovedarbejdet imod raketterne er i det forløbne år blevet ført af Landskampagnen - stop atomraketterne, hvori Samarbejdskomiteen er een organisation af mange. Men vi har delegeret mange af vore trofaste aktivister ind i Landskampagnens arbejde, og vi har opnået, at vort kontor i København nu ikke blot af navn men af gavn er blevet et FREDSCENTER - det kan man overbevise sig om ved blot at opholde sig en halv time derinde i kontortiden eller ved at forsøge at komme ind på telefonledningen.

Kontakten med medlemmerne har vi holdt igennem FREDSMEDDELELSER, som nu er blevet afløst af FREDSAVISEN, som I allerede har set de første numre af. Vi mener herigennem at kunne opnå, at Samarbejdskomiteen i endnu højere grad end hidtil kan styrkes som samarbejdsorgan for dansk fredsbevægelse.

Jeg vil også nævne FREDSBEVÆGELSENS FORLAG, der efter at have afsluttet rækken af generalpjecer har udsendt en række meget vigtige hefter, som er meget nyttige i fredsarbejdet. Jeg kan på det varmeste anbefale dem, de giver svar på en masse vigtige spørgsmål og de vil fx. være meget anvendelige i studiekredsarbejde. Bemærkes bør det også, at det var Samarbejdskomiteen, der tog det vigtige initiativ til Fredsvagten til Nicaragua.

Vi må vende udviklingen

Efter Fredskonference 82, hvor vi vedtog 14-punkts programmet for en dansk fredspolitik, blev jeg af TV-avisen spurgt om jeg troede, at fredsbevægelsen ville kunne standse NATO-raketterne - jeg svarede med overbevisning JA.

Selv om de første raketter er blevet opstillet i Vesttyskland, England og Italien, er jeg stadig overbevist om, at fredsbevægelsen vil kunne standse NATO-raketterne.

I oktober 1982 var der ingen - i eller uden for - fredsbevægelser, der havde troet, at fredsbevægelsen ville have nået så vidt, som den faktisk er - at den har et flertal i befolkningen i NATO-landene klart indstillet imod raketterne. At vi i Danmark, som ikke selv skal have nogen af raketterne, er nået særligt langt er udelukkende fordi fredsbevægelsen konsekvent har samlet sig om krav, som er så indlysende rigtige, at ingen sundt tænkende borger kan tage afstand fra dem. Vi er også nået så vidt, fordi vi her i landet har en arbejderklasse og en funktionærklasse, der er næsten 100% fagligt organiseret, og hvis medlemmer i stadig højere grad stiller sig sympatisk over for fredsbevægelsens krav.

Der skal ikke lægges skjul på, at vi i denne den anden kolde krig er i en international situation, der måske er farligere for verdensfreden, end noget tidligere tidspunkt siden afslutningen af den 2. verdenskrig.

Denne den 2. kolde krig foregår samtidig med at der rundt omkring i verden udspilles en lang række krige, der koster i tusindvis af dødsofre og elendighed og sult for millioner af mennesker. Der er stadig krig mellem Iran og Iraq, der er krig i Libanon, i Afghanistan. I Mellemamerika, hvor folkene kæmper for deres uafhængighed af imperialismen, kan man hver dag vente en optrapning af krigshandlingerne. I Afrika kæmpes der adskillige steder, og heller ikke Asien er fri for blodige opgør. I alle disse urocentre ligger der en kim til større konflikter, der kan være skæbnessvangre for verdensfreden. Og nu siden november i fjor er situationen med den pågyndte stationering af NATO-raketterne og den følgende stationering af Warszawapagt-raketter blevet mere spændt end nogen sinde før.

Jeg er selv en af de overlevende fra den første kolde krig for 35 år siden. Verden var dengang ikke spækket med atomvåben, som den er i dag, men det var en ond tid og vi fredsfolk stod bogstavelig med ryggen mod muren.

Men jeg er dog overbevist om, at jeg sammen med Jer vil overleve også denne den 2. kolde krig. Verden er trods den kolossale oprustning, en anden end dengang. En fredsbevægelse, som vi har i dag - spredt over hele jorden - kan og vil gennemtvinge en standsning af rustningskapløbet og føre verden frem til afspænding og nedrustning.

